

Monumentnummer*: 531633

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 september 2014
Kadaster deel/nr 82643/145

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Houten Houten Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Houten Fort Honswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Houten I 2552

Omschrijving**

Cluster 61. Munitiedepot H/bomvrij gebouw (kruit- en projectielenmagazijn en werkplaats).

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

MUNITIEDEPOT H / BOMVRIJ GEBOUW (kruit- en projectielenmagazijn en werkplaats) als een door een aarden dekking tegen inslagen van projectielen beveiligd onderkomen. Met de toename van de draagwijdte van het geschut, de kracht van de inslagen van projectielen en de explosieve kracht van (brisant)granaten werd het steeds moeilijker weerstand te bieden tegen beschietingen. Verzwaring van metselwerk, toepassing van schokabsorberende metselsystemen (onder meer door middel van bogen), flauwe hellingshoeken en gebogen of juist puntige vormen, gebruik van beton - en later van gewapend beton - in steeds zwaardere uitvoering, was een van de manieren om de vestingwerken bestand te houden tegen toenemende aanvalskracht. Bovendien was het aanbrengen van aarddekkingen een goed middel gebleken om de energie te absorberen of te dempen. Dit is de reden waarom vele gemetselde of betonnen werken van een aardlaag of een frontbescherming van zand of aarde zijn voorzien. Afhankelijk van de periode van ontstaan - en daarmee van de te verwachten inslagkracht van projectielen - werd van 'bomvrije gebouwen' gesproken, wanneer ze werden geacht bestand te zijn tegen een van tevoren bepaald aantal inslagen van zwaar kaliber.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Door aardwerk gedekt MUNITIEDEPOT H/ BOMVRIJ GEBOUW (kruit- en projectielenmagazijn en werkplaats), uit 1878. Het munitiedepot ligt tegenover de toegangspoterne, centraal op het fortterrein. Het munitiedepot bezit een vijf traveeën brede bakstenen gevel. Elke travee omvat een getoogde deur onder segmentboogvormige ontlastingsboog met sluitsteen, geflankeerd door een klein getoogd venstertje met luik. De traveeën zijn overspannen door een drievoudige gemetselde ontlastingsboog. De middelste en de rechtse travee zijn - met uitzondering van de kleine venstertjes - dichtgemetseld; de linkse travee is voorzien van een nieuwe deur.

Waardering

MUNITIEDEPOT H / BOMVRIJ GEBOUW (kruit- en projectielenmagazijn en werkplaats) van Fort Honswijk is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel uit de periode 1878 -1882 dat een voorbeeld is van een bomvrij depot voor projectielen annex werkplaats.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is relatief zeldzaam omdat er verschillende functies herkenbaar binnen één gebouw waren gehuisvest.

* Het onderdeel is goed bewaard omdat kenmerkende onderdelen behouden en herkenbaar zijn gebleven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bomvrij militair object

Functie